

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 05 lipca 2016 roku

ZSR.422.26.2016.MK

Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy i Polityki
Spolecznej

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny

art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na organy administracji rządowej oraz organy jednostek samorządu terytorialnego obowiązek realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 9d ust. 1 i 2 ww. ustawy, podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele ww. jednostek, zobowiązani są na mocy art. 9d ust. 3 do realizacji procedury „Niebieskie Karty”, działając na zasadzie współpracy.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” opisuje zadania poszczególnych podmiotów w ramach procedury „Niebieskie Karty” (§ 11 – 15).

Chciałbym zwrócić uwagę na powinności dotyczące wypracowania narzędzi, które pozwolą zwiększyć skuteczność działań podejmowanych przez pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w przedmiocie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jak wynika z badań na temat realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2014-2020, pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy

26 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

społecznej aktywnie działają w zakresie wszczynania procedury Niebieskie Karty, jednakże instytucją, która najczęściej uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” jest Policja.¹ Jej udział w wypełnianiu formularzy „Niebieska Karta-A” w 2014 roku wyniósł 79%.

Wskazać należy, że dla funkcjonariuszy Policji, Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” IPZ oraz Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę opracowały narzędzia związane z szacowaniem ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą domową oraz algorytmy wskazujące na sposób postępowania w przypadku podejrzenia przemocy. Podobne narzędzia oraz algorytmy opracowane zostały przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” IPZ również dla pracowników szkół, placówek oświatowych oraz ochrony zdrowia.

Celem ww. narzędzi oraz algorytmów postępowania jest podniesienie skuteczności działań podejmowanych przez policjantów i pracowników ww. jednostek w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą domową. Wyniki badań statystycznych wskazują, że pracownicy oświaty i ochrony zdrowia, których udział w wypełnianiu formularzy „Niebieska Karta-A” do czasu opracowania narzędzi i algorytmów był niewielki, coraz lepiej identyfikują i diagnozują to zjawisko.

Należy mieć na uwadze, że przedmiotowe narzędzia, opracowane również dla przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pozwolą zwiększyć liczbę skutecznych interwencji podejmowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w przypadkach przemocy w rodzinie. Ich celem jest ułatwienie rozpoznania sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka (i osoby dorosłej) w związku z występowaniem przemocy i ustalenie sposobu reagowania na te sytuacje.

Uzasadnienie wprowadzenia dla przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą stanowią również europejskie regulacje, które doceniają znaczenie tego rodzaju środków ochrony i podkreślają konieczność ich konstruowania i wdrażania przez wszystkie kraje Unii Europejskiej.

Art. 51 Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej stanowi, że *„Strony stosują konieczne środki ustawodawcze lub inne środki, aby zapewnić ocenę ryzyka śmiertelności, powagi sytuacji oraz ryzyka*

¹ Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r., s. 100.

powtarzalności aktów przemocy przeprowadzanej przez wszelkie istotne organy w celu zarządzania ryzykiem oraz, w razie potrzeby, w celu udzielenia skoordynowanego bezpieczeństwa i wsparcia.”.²

Mając na uwadze jak najlepszą ochronę praw i dobra dzieci, na podstawie art. 10 a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 2086), zwracam się do Państwa Ministrów o podjęcie działań zmierzających do wspólnego wypracowania narzędzi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, tj. kwestionariuszy do szacowania zagrożenia przemocą i algorytmów postępowania w przypadkach zdiagnozowanej przemocy.

Z wyrazami szacunku
Marek Jankowski

² Konwencja Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, „Seria traktatów Rady Europy” – Nr 210.